

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2013 ROK

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012r. poz. 1356 j.t. z późniejszymi zmianami). Program stanowi rozwinięcie i kontynuację działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowanych w Gminie Orzysz w latach poprzednich.

Wszyscy codziennie widzimy szkody występujące w związku z nadużywaniem alkoholu w różnych obszarach życia emocjonalnego, społecznego i rodzinnego. Wpływają one znacząco na pogorszenie się stanu zdrowotnego mieszkańców naszej Gminy oraz na kształtowanie się społecznych postaw moralnych. Wobec narastającej tendencji picia alkoholu przez młodzież, ważnym elementem Programu są działania zmierzające do wyeliminowania picia alkoholu przez młodzież. W tym celu konieczne jest propagowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia, finansowanie i wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych, programów i konkursów profilaktycznych i edukacyjnych, które powinny objąć oprócz dzieci i młodzieży również rodziców i opiekunów.

II. Diagnoza

Z danych zawartych w sprawozdaniach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że Polacy spożywają coraz więcej alkoholu, w tym młodzież w zdecydowanej większości sięga po napoje alkoholowe przed pełnoletnością. Smak alkoholu zna 87,3% gimnazjalistów z klas trzecich oraz 95,2% uczniów drugich klas szkół ponad gimnazjalnych (dane z badań w 2011r.). Przeprowadzone wyniki badań PARPY pokazują także, że piwo było i jest najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowych, po który sięga młodzież.

Niestety, spożywanie alkoholu często prowadzi do uzależnienia. Problem uzależnienia wiąże się najczęściej z szeregiem problemów współtowarzyszących takich jak: przemoc wobec najbliższych, ograniczenie praw rodzicielskich, sprawy rozwodowe, eksmisje, wykroczenia, wypadkowość oraz czyny karalne.

W naszej gminie skalę problemu pokazuje narastająca liczba wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o podjęcie działań zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Gminna Komisja RPA	2010	2011	2012
Liczba przyjętych wniosków dot. osób, z którymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywacyjne	41	42	60
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Piszcu	9	14	16

Ilość złożonych wniosków o wszczęcie postępowania zmierzającego do zastosowania obowiązku poddania leczeniu odwykowemu w stacjonarnej placówce leczenia odwykowego w latach 2010-2012

Liczba osób (tabela poniżej) zgłaszających się po poradę do Punktu Konsultacyjnego w Orzyszu pokazuje, że klienci Punktu są świadomi i korzystają z tej formy pomocy, coraz bardziej otwarcie mówią o swoich problemach i są gotowi do podejmowania działań prowadzących do poprawy ich sytuacji życiowej.

Specjalista	Liczba osób		
	2010	2011	2012
Psycholog	114	135	79
Specjalista terapii uzależnień	211	260	196
Prawnik	183	152	193
Ogółem	508	547	401

Porady udzielone w Punkcie Konsultacyjnym w Orzyszu- lata 2010-2012

Dane Komisariatu Policji w Orzyszu o ilości zatrzymań osób nietrzeźwych w Gminie Orzysz- lata 2010-2012.

Komisariat Policji w Orzyszu	2010	2011	2012
Liczba zatrzymań osób nietrzeźwych przewiezionych w celu wytrzeźwienia do Izby Wytrzeźwień lub pomieszczeń policyjnych	71	63	59
Liczba zatrzymań małoletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu, odwiezionych do domów rodzinnych	10	5	6

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Orzysz w latach 2010-2012 przedstawia się następująco:

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie	2010	2011	2012
Ogółem do spożycia poza miejscem sprzedaży – sklepy	31	33	29
w tym o zawartości powyżej 18%	29	32	28
Ogółem do spożycia w miejscu sprzedaży - lokale gastronomiczne	20	22	21
w tym o zawartości powyżej 18%	8	7	5
Razem	51	55	50
w tym o zawartości powyżej 18%	37	39	33

Wskaźnik liczby mieszkańców Gminy przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2010-2012 wynosi:

	2010	2011	2012
Ogółem liczba mieszkańców przypadający na 1 punkt sprzedaży alkoholu	190	174	191
w tym powyżej 18 roku życia	150	138	152

III. Adresaci Programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Orzysz, a w szczególności:

- dzieci i młodzież szkolna;
- osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków oraz nadmiernie pijące;
- rodziny, dzieci i osoby dotknięte problemem uzależnień (współuzależnione);
- przedstawiciele instytucji i służby pracujące z osobami i rodzinami dotkniętymi problemami uzależnień (pedagodzy, psychologzy, terapeuci uzależnień, nauczyciele, pracownicy socjalni, kuratorzy rodzinni i społeczni, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni).

IV. Cele programu

1. Ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych przez mieszkańców Gminy Orzysz.
2. Zmniejszenie aktualnych i zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
3. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem.
4. Zwiększenie świadomości społecznej motywującej do leczenia.
5. Działalność informacyjno-edukacyjna - wzrost świadomości wśród mieszkańców Gminy Orzysz na temat skutków nadmiernego spożywania alkoholu.
6. Pomoc psychospołeczna, terapeutyczna i prawna rodzinom w zakresie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej.
7. Kreowanie alternatywnych form spędzania czasu, a także promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

V. Zadania

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Orzysz zakłada realizację czterech podstawowych zadań.

1. Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii oraz ofiar przemocy domowej.

Działania

- 1) Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin w zakresie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej.

Zadania:

- konsultacje i porady dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkomanii oraz ofiar przemocy;
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzorca picia;
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;
- zapewnienie poradnictwa prawnego w zakresie rodzinnych problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej;

2) Informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjnych.

3) Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomani, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działania

1) Zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dzieciom i młodzieży pochodzącej z rodzin alkoholowych i dysfunkcyjnych w szkołach na terenie gminy Orzysz, poprzez finansowanie zatrudnienia psychologa w Szkole Podstawowej w Orzyszu i Okartowie, Zespole Szkół w Dąbrowce oraz Gimnazjum w Orzyszu.

2) Prowadzenie i finansowanie działalności środowiskowej świetlicy opiekuńczo - wychowawczej dla dzieci i młodzieży z środowisk zagrożonych, dysfunkcyjnych, której celem jest prowadzenie zajęć o charakterze profilaktycznym i wychowawczym.

Zadania:

- finansowanie zatrudnienia wychowawczyń - opiekunów;
- doposażenie, zakup materiałów papierniczych i biurowych do pracy z dziećmi, artykułów sportowych, środków czystości;
- dożywianie w miarę posiadanych środków finansowych uczestników świetlicy;
- pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem pawilonu (wywóz śmieci, ubezpieczenie; itp.);
- zagospodarowanie czasu wolnego w okresie ferii i wakacji uczestników świetlicy (konkursy, turnieje, wyjazdy);
- prace naprawcze, finansowanie wykonanych prac remontowych;

3) Współfinansowanie funkcjonowania szkolnej świetlicy wychowawczo-terapeutycznej w Szkole Podstawowej w Okartowie poprzez zatrudnienie wychowawczynie i zakup materiałów pomocniczych do pracy z dziećmi.

4) Współfinansowanie działalności parafialnej świetlicy środowiskowej „Kajak” dla dzieci i młodzieży przy ul. Elckiej 17 w Orzyszu, w tym pokrycie kosztów c.o.

5) Finansowanie zajęć i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemami alkoholowymi.

6) Działania zespołu Gminnej Komisji RPA ds. rozmów interwencyjno-motywacyjnych w zakresie ograniczenia picia alkoholu i zmotywowania do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego osób nadmiernie pijących.

7) Występowanie do Sądu Rejonowego w Piszcu z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego osób nadużywających alkohol.

8) Współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, medyczną, prawną, psychologiczną.

9) Współpraca w zakresie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy z MOPS w Orzyszu, policją, zespołem interdyscyplinarnym, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami i organizacjami pozarządowymi realizującymi programy przemocy domowej.

10) Inicjowanie i finansowanie w miarę posiadanych środków finansowych działań, zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy, osobami uzależnionymi i współuzależnionymi.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Działania

1) Nawiązanie współpracy ze szkołami Gminy Orzysz, realizacja i finansowanie programów oraz przedstawiń profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

2) Wspieranie działań profilaktycznych o charakterze rekreacyjnym, sportowym itp. dla dzieci i młodzieży, w szczególności sposób eksponujący szkodliwość alkoholu i narkotyków.

- 3) Wsparcie finansowe zajęć profilaktyczno - integracyjnych dla uczniów klas pierwszych.
- 4) Podejmowanie i finansowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.
- 5) Finansowanie i wspieranie lokalnych przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym.
- 6) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin alkoholowych oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć dla osób, które są zatrudnieni w tego typu placówkach.
- 7) Współdziałanie w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką alkoholową, przeciwdziałaniem narkomani oraz przemocą domową.
- 8) Zakup wydawnictw profilaktycznych i informacyjno-edukacyjnych, plakatów, ulotek oraz ich rozpowszechnianie.
- 9) Współpraca i wspomaganie finansowe w organizowaniu konkursów, imprez promujących zdrowy styl życia bez alkoholu i narkotyków z: Domem Kultury, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, szkołami, Ośrodkiem Zdrowia, Policją, Kościołem, MOPS i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.
- 10) Udzielenie dotacji celowej jednostkom spoza sektora finansów publicznych na realizację pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementem oddziaływań profilaktycznych.

4. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Podejmowanie działań motywujących do podjęcia leczenia osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii i członków ich rodzin.
- 2) Prowadzenie rozmów interwencyjno-motywacyjnych z osobami nadmiernie pijącymi i wnioskowanymi o zastosowanie leczenia odwykowego.
- 3) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób nadużywających alkohol obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego w tym :
 - pokrycie kosztów sądowych oraz kosztów poniesionych za sporządzanie opinii lekarzy biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego;
 - kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Pisz III Wydział Rodzinny i Nieletnich, w celu zastosowania obowiązku leczenia odwykowego.
- 4) Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 5) Finansowanie i wspieranie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontroli interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- 6) Podejmowanie działań kontrolnych interwencyjnych dotyczących przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.
- 7) Współdziałanie w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomani oraz przemocy domowej z policją, szkołami Gminy Orzysz , Punktem Konsultacyjnym, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, zespołem interdyscyplinarnym, zakładami opieki zdrowotnej, kościołem, organizacjami pozarządowymi.
- 8) Uczestnictwo w szkoleniach doskonalących związanych z problematyką alkoholową, narkomanii i przemocą w rodzinie.

VI. Warunki realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 rok jest Burmistrz Orzysza.

2. Koordynację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań zawartych w Programie prowadzi Pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

3. W realizacji Programu aktywnie uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu.

4. Decyzje dotyczące wydatków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań zawartych w Programie podejmuje Burmistrz, po zasięgnięciu opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

5. Ustala się diety Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia za każde posiedzenie Komisji RPA i powołanych zespołów Komisji. Podstawą wynagrodzenia są protokoły z posiedzeń wraz z listą obecności lub protokoły z kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

6. Wysokość środków finansowych na realizację zadań Programu określa Rada Miejska w Orzyszu w drodze uchwały w sprawie budżetu Gminy na 2013 rok.

7. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013, są środki finansowe budżetu Gminy „fundusz przeciwdziałania alkoholizmowi”, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

8. Liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych (z wyjątkiem piwa) oraz zasady usytuowania miejsc i warunków sprzedaży tych napojów określa obowiązująca Uchwała Rady Miejskiej w Orzyszu.